

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

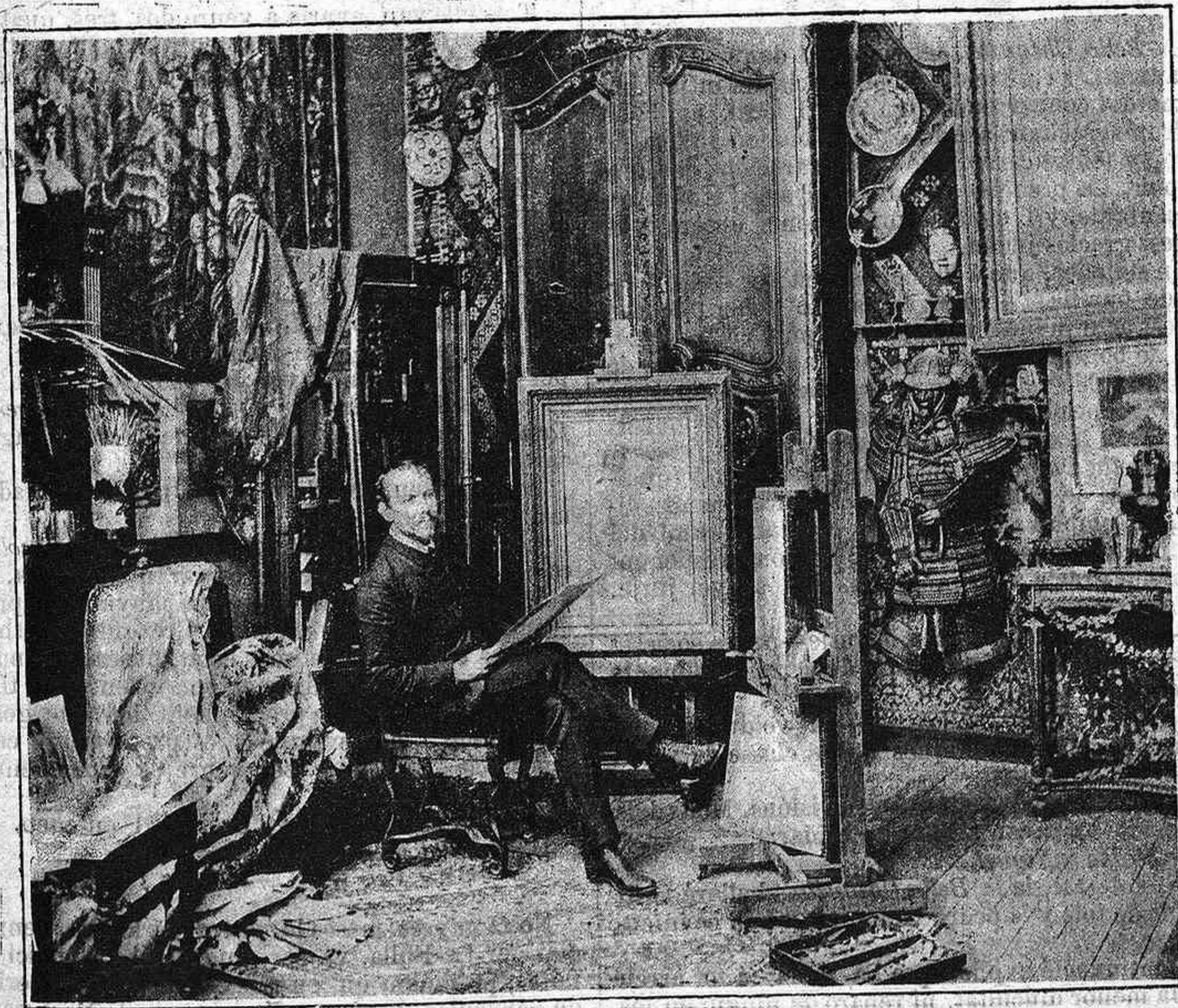
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fóra de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

INTERIORS CELEBRES

Estudi del famós pintor Collin.

CRÒNICA

L' *Associació dels Pares de Família*, coneguda aquí a Barcelona ab lo titol de la *Fulla*, ha rebrotat a la vila y cort de Madrit ab tanta forsa, que actualment tots los periódichs s' ocupan d' ella, escampant per la Península l' eco de sas hassanyas.

Ha bastat pel cas, que 's presentés en un dels teatros de aquella vila una artista francesa, guapa y seductora, coneguda ab lo nom de la *Bella Chiquita*, la qual canta *couplets* alegres y balla la nomenada *danse du ventre*... ¡quin horror! ¡quina perversió!... Y sobre tot ¡quin engrescament!...

Perque respecte als Pares de Família, qualsevol diria qu' están tots ells formats de materia fosfòrica. Una mica de roce, un xiquet de calor y s' encenen com mistos. A la vista de un escot se ruborisan. Contemplant unas pantorrillas de dona, cubertas ab mallas de seda, ja treuhen fum.

¡Y quins fums gastan los tals senyors!

Que ho diga la mateixa *Bella Chiquita*, impossibilitada de mostrar las gracias y la bellesa que Deu li ha donat, fins y á tant que 'ls tribunals de justicia decideixin respecte á la moralitat dels seus exercicis coreogràfichs.

Es necessari saber que mentres s' están fent los preparatius necessaris pera tornar á establir á Espanya l' abolit tribunal del Sant Ofici, del qual serán membres per dret propi, 'ls individus de l' *Associació del Pares de Família*, los tribunals ordinaris, que per lo vist no tenen altra feyna, son los encarregats de decidir en tots los cassos denunciats, ahont acaba la moralitat y ahont comensa l' escándol.

Aixis ho volen ells y aixis se fá.

* * *

La *Bella Chiquita*, degudament denunciada, vá compareixer l' altre dia en presencia del jutje. Una numerosa concurrencia omplia 'l local, ávida de disfrutar escoltant á l' acusada y, contemplantla de aprop y fentse càrrech de las declaracions dels testimonis. La premsa vá envar al acte 'ls seus representants, y l' endemà tot lo mon s' enterava de aquest graciós judici.

Un senador, que á lo menos deu ser avi ó besavi de familia, 's queixava ab lo govern de que aquest acte judicial hagués sigut públich. Y vegin, com de bonas á primeras, ensenyan ja la punta de la orella. Ells voldrian que 'ls judicis se celebressin á porta tancada... y si pogués ser en un subterràni, millor. Aixis els acusats *estarian més frescos*.

La *Bella Chiquita*, més hermosa que may (qualsevol Pare de familia que parlés sincerament, diria que semblava una verge cristiana camí del martiri), vá donar las sévas explicacions, responent ab molta gracia á las preguntas del senyor jutje.

Com per exemple:

—Está demandada—diu lo jutje—per la societat de *Pares de Família*, á causa de certs moviments inmorals.

—Senyor jutje—replicá ella—ja voldria jo que vostra senyoria m' indiqués quina classe de moviments son aquests.

Lo jutje 's queda com qui veu visions. Molts dels espectadors estaban á punt de cridar:

—¡Que los indique!...

—Si vol—afegia la *Bella Chiquita*—ballaré aquí davant de tots y 's podrá veure si 'l ball es immoral ó no.

A continuació explica que ha ballat á tot arreu sens la menor dificultat, ni reparo de ningú: en los

teatros y fins en los palaus dels reys. A Lisboa vá ballar davant dels soberans, y lluny de produhir mal efecte, la reyna Amelia vá regalarli un medalló ab brillants, y 'l rey Luis una pulsera d' or.

De manera, y siga dit entre paréntessis, que 'ls Pares de Família, si portessin com deurian la séva missió reparadora fins al punt degut, á horas d' ara, haurian d' estar protegint la propaganda republicana á Portugal, may siga sino per castigar exemplarment la conducta de aquells reys que 's recrean saborejant la dansa del ventre de la *Bella Chiquita*.

Las cosas ó ferlas bé ó no ferlas.

* * *

Després de las declaracions de l' acusada, van compareixer los testimonis de càrrech

Qui hagués esperat la presencia de Pares de familia de cert aspecte venerable, se 'n hauria emportat solemne xasco.

Los tals testimonis eran tots joves, de 30 á 35 anys, y tots ells *solters*. De manera que si al mateix temps que *solters son pares*... ¡ayúdenme ustedes á sentir!

No será temerari suposar que l' *Associació dels Pares de Família*, dirigida, com tothom sab, per un acaudalat capitalista, pera certs cassos en que es necessari treure la cara, recluta 'l seu personal entre 'ls estudiants que no estudian, entre 'ls pintors qu' en materia de vendre quadros *se la pintan*, entre 'ls advocats sense plets y entre 'ls metjes sense visitas. Diners té de sobras per comprar sos serveys, y proporcionarlos una existencia regalada y divertida.

Divertida sobre tot.

Los acusadors de la *Bella Chiquita* 'n son un exemple.

Tots ells van anarla á veure dos, tres, quatre y més vegadas, procurant obtenir los millors sitis y apelant als *gemelos* á fi de no perdre ni 'l menor detall del espectacle.

Lo jutje vá preguntar á un d' ells:

—¿Quántas vegadas va veure ballar á la *Bella Chiquita*?

—Dos.

—¿Y quan vá descobrir la immoralitat?

—La primera nit.

—Y á pesar de tot vá tornarhi la segona?...

Lo testimoni podia dir que si van á veure aquestas cosas, es al objecte d' enterarse bé d' ellas, que per aixó 'ls pagan. Y encare podia afegir qu' en sa calitat de delegats de la *associació de Pares de familia*, no tenen més remey que anarse á engrescar per delegació.

Aquesta deu ser, després de tot, la verdadera moral de la cosa.

Los *Pares de familia* vells, agotats, *ramcollis*, com diuhen los francesos, passarán per forsa, las angunias y las rabias que acompanyan sempre á la impotencia. Y sense compendre que no tothom se troba en lo seu llastimós estat, buscan bronquina á tots los que 's diverteixen, valentse de tipos assalariats, que son precisament los que gosan més, desde 'l moment que 'ls es precis veure certs espectacles, y cobrar per veure 'ls y per denunciarlos.

Aquesta es la moral, tal com ells l' entenen.

Una moral monstruosa,

* * *

No fá gayres mesos lo nostre periódich, denunciat per La *Fulla*, vá ser objecte de un judici de faltas, prenent qu' en uns versos que res oferian de particular, haviam ofés á la moral. Però com,

LA BONAVENTURA

sens' d'upte, no hi havia de per mitj cap *Bella Chiquita*, ningú va presentarse á sostenir l'acusació, deixant que se 'ns perseguís de ofici.

La sentència del jutje municipal ens sigué favorable.

Pero aixó no basta á consolarnos, ni pot bastar de cap manera.

Si tothom té dret á formular una denuncia y escorre 'l bulto, sense sufrir lo contratemps més mínim, hi haurá sempre qui 's diverteixi molestant al próxim y fastidiant als Tribunals de justícia.

Aixó es lo qu' están fent los *Pares de familia*, y lo que aixó es no s' hauria de permetre.

Enemichs sistemátichs de totes las llibertats, no hauria de consentirse que abusessin, com abusan, de la de mortificar á tothom, que després de tot aquesta no es llibertat, sino llicencia. ¿Es culpa nostra si en aquest mon hi están neguitosos? A no ser que desitjin que tothom segueixi, encare qu' en sentit contraposat, lo séu exemple, dedicantnos tots los espanyols á armar camorra 'ls uns en contra dels altres.

Per aquest cas, jo proposo que 's constituheixi una vasta *Associació de Fills de familia*, al objecte de dedicarse á totes las diversions, y entre ellas principalment á la de fastidiar per tots los medis als *Pares de familia*.

Los buscarem las costuras en tots sentits, ens ficarem á la séva vida pública y privada, denunciarem tots los séus escándols, els arrancarem la máscara y no 'ls deixarem ni un sol moment de sossego.

A la sombra de la hipocresia es ahont se desenvol·lan tots los vicis, principalment la codicia y la concupiscencia. Gracias á las nostras investigacions, posarem en clar l' origen de certes fortunes colossals, y la causa de que 'ls accionistas de certes empreses no cobrin dividendos. Desentranyarem per quíns medis s' alcansan certs privilegis del Estat, á tota llum immoral y ruinosos. Farem veure l' estat de miseria, de pobresa y de desesperació á que 's veuen reduhidas moltíssimas families que han tingut la imprevisió de confiarlos la gestió dels séus interessos.

Ab tot aixó 's veurá que hi ha dansas del ventre més deshonestas, més despulladas y sobre tot més lletjas que las de la *Bella Chiquita*.

—Arcaldet, aixó no marxa.
¿Vols que 't diga qué has de fer?
Guárdat d' un que sol dur lentes
y de un barbut botiguer.

Y sobre tot tindrem la satisfacció inmensa de haver cumplert ab aquell adagi que diu: *Donde las dan, las toman.*

P. DEL O.

 A UNA NINA

SONET

De tas gracias, nineta, m' han fet gala,
m' han pintat en tos ulls tanta dolsura,
m' han dit qu' erats tan franca, amable y pura,
qu' en bellesa y bondat ningú t' iguala.

M' han dit que dols perfums ton cos exhala,
que si estimas ho fas ab tal ternura,
que igualarse pot sols ab ta hermosura
y la hermosura dons sens fi 't regala.

He sentit tot aixó y vull admirarte,
vull sentirte de prop, prop vull tenirte,
per veure, si en efecte, ets tan discreta.

Y llavors, de aixó cert, voldré parlarte
un instant, un segon, tan sols per dirte:
—¿No podrias deixarme una pesseta?

ALFRED JEREZ,

PRECAUCIONS

Segóns los périts en la materia, per ara aixó del cólera no 'ns ha de donar cap cuydado.

—La epidemia actual—diuhen—no porta malicia. La séva calma ho proba. Fa una pila de semmanas que 's passeja per la frontera francesa, y encare no ha tingut ánim pera entrar á Espanya. Avants, alló era 'l vent. Avuy rebiam la noticia de que s' havia presentat á Nápoli, verbi gracia, y l' endemá ja 'l teniam á Valencia y á Madrit.

Tot aixó podrà ser tan veritat com vulguin, pero las personas sensatas, recordant aquell ditxo que assegura que *home previngut, val per dos*, s' apressuran á pendre precaucions.

Es cert que fins ara 'l cólera no s' ha mogut de Fransa, pero com ell per mudar de casa no avisa á ningú ¿qui 'ns diu que demá, sense saber per hont ha passat, creyentlo encare á Marsella, no 'ns lo trobarém al plá de la Boqueria, ó en algún dels carrers pels quals ha mostrat sempre predilecció?

Una senyora, qu' en aquestas materias sab molt de que se las heu, ho deya ab molta formalitat:

—Lo qu' es jo no m' entench de *chiquitas*. Per lo que puga tronar, á casa ja hem tancat la porta als tomátechs.

—¿Qué vol dir—li preguntavan—que 'l cólera hi está complicat ab aquesta fruyta?

—¿Qué si hi está! De fixo que á tots aquestos francesos que 'ls ha agafat, los vé d' haver menjat tomátech.

—¿De manera que, no tastantne, un pot estar tranquil?

—¡Vaya!... Al menos, llavors si 's mort, té 'l consol de sapiguer que 'ls tomátechs no hi han tingut cap intervenció...

Lo porter de la nostra escala diu que per ara, ab tomátechs ó sense tomátechs, no hi ha que temeres.

—¿En qué 's funda per assegurarho?—li deyam.

—¡Oh! Hi ha dugas senyals que no fallan. Los concejals y las aurenetas son los que s' adonan primer de la presencia del cólera ... y quan ni 'ls concejals se 'n han anat á fora, ni las aurenetas han fugit, proba evident de que encare no passa res.

Un comerciant que fins ara sempre s' havia obert ell mateix la correspondencia, desde que 's parla d' aixó, todas las cartas que reb de Fransa las fa llegir á un dependent.

—¡Deu nos en quart d' una mala bravada!—deya l' home, explicant lo cas á la séva senyora:—aixís, si dintre de alguna carta hi vingués lo cólera, sé de cert que á mí no pot passarme res.

Hi ha personas tan previsoras, que al sentir solzament anomenar Marsella, ja corren á pendre dugas gotetas de láudano, per lo que pugués succehir.

Per xó no 'm vá sorprendre l' escándol que l' altre dia vá armar al café un fulano, qu' en lo ren-

gló de las precaucions no 's deixa passar la ma per la cara per ningú.

Lo pianista vá assentarse al piano y encare no havia tocat quatre compassos, lo fulano en qüestió 's torna groch y 's posa á cridar:

—¡Senyor pianista, pari!

—¿Per qué?

—Pari li dich; está cometent una imprudencia.

—¿Pero per qué?—insistia l' altre, extranyat.

—¡Está tocant la *Marsellesa*! ¿Sab vosté lo perillós qu' es avuy aquesta música?

Entre las mares de familia, tot son càlculs y conferencias sobre lo qu' en semblants circunstancias convé fer, y respecte dels remeys y preservatius més adequats.

—¿Ja ho sab, senyora Arcisa, lo que corre? 'S diu que tindrem lo cólera.

—No me 'n parli: jo, per lo que pot venir, ja m' hi sangrat en salut.

—¿S' ha sangrat?

—Vull dir que hi pres providencias.

—¡Ah! ¿si? ¿Qué sab alguna cosa contra aixó?

—Miri: fa més de una senmana que á casa crema una llantia davant de la verge dels Desamparats ... y ademés no obrim may los balcóns.

—Esperis. ¿La verge dels Desamparats es la que 's cuyda d' aixó del cólera?... Jo 'm pensava qu' era Sant Roch...

—Si, pero com que Sant Roch nosaltres no 'l tenim... ¿comprén la idea? Prou que al cel, ells ab ells, se las deuen comunicar los sants las pregarías que 'ls fem á la terra.

—Vol dir que la verge dels Desamparats...

—Dirá á Sant Roch lo que fa 'l cas y 'ns hi recomanará una mica.

—Té rahó. ¿Y alló dels balcóns? ¿Diu que 'ls té sempre tancats?

—Si, senyora: porque no entri 'l cólera. ¿Qué no sab qu' es aquesta malura?... Una especie de mosquetas que venen ab l' ayre y 's posan á la vianda.

—Jo tenia entés qu' eran uns animals que 'ls portava l' aygua.

—No ho cregui: aixó son veus que fan corre 'ls ayguaders.

—¿Ells? ¿Per qué?

—¿Aixó no comprén? Porque á las fonts no hi haja empentas, y puguin omplir 'ls cantis ab tota comoditat.

Mientras tant, las noticias del mitj-dia de Fransa son esperadas ab verdadera ansietat per moltas personas. Comprenen que 'l perill es allá, y no perden Marsella y Perpinyá de vista.

—¿Cóm marxa aixó del cólera?—'m preguntava ahir una senyora que li té molta pór.

—Va tirant: en moltas poblacions francesas n' hi ha hagut cassos.

—¿Es dir qu' es cert que á Fransa?...

—¡Y tal!

—Noya—va exclamar de repent, dirigintse á la criada:—alló que t' hi dit de las estisoras, déixaho corre.

Y anyadí, mirantme:

—Volia ferlas esmolar; pero esperarém que haja passat aquesta malura... ¿Sab?... ¿Cóm casi tots los esmolets son francesos!...

A. MARCH.

«SEÑOR ALCALDE MAYOR...»

Una pregunta, senyor arcalde:
¿Per qué serveixen las ordenansas municipals?

A PROPÓSIT DEL MIRINYACH.—(Caricaturas d' época). (*)
(Acabament)

Efecte de porta.—(Copia de Bertall)

Efecte d'apoyo.—(Copia de Cham)

Efecte caminant.—(Copia de Cham)

A Mabile.—(Dibuix de Grevin)

—Dispensim que l rebi en petita tenue du matin.—(Copia de Cham)

Tornantsen à casa.—(Copia de Cham)

—Velsiaquí: prou.—(Del nostre dibuixant)

(*) Vèljase los números corrèspontents al 12, 19, 26 de Maig, 2, 9 y 16 de Juny.

Desde aquí estant, no 'l sento; pero 'm figuro que en aquest moment vosté deu contestar:

—Per complirlas.—

¿Veritat que sí? Donchs endavant.

¿No es cert que en ditas ordenansas hi ha un article que obliga als carruatjes á anar ab la direcció marcada?

Contestació que suposo que vosté 'm dóna:

—Si senyor.—

¿Sí? Donchs ara li explicaré una cosa. Ja veurá que 'l farà riure.

No fa molts vespres d' aixó. Anava un servidor per la Rambla, ab la tranquil·litat de consciencia del que no desempenya cap càrrech públich ni té gayres obligacions, quan de repent, alló que fem los desocupats que passejém, m' adono d' un cotxe que marxava en direcció ilegal.

Era un cotxet... no sé cóm ne diuhen, perque 'ls que sempre aném á peu, no hi enteném gayre en nomenclatura cotxeril: lo qu' es jo, al menos, no més coneix lo cotxe dels morts y 'l del bisbe: l' un perque va tirat per mulas; l' altra perque té unas senyas personals que no 'l deixan equivocar ab cap més.

Com deya, 'l cotxet que anava contra direcció per la Rambla, era una cosa menuda, com una panera, ó com un esclop... en fi, d' una forma molt cómoda per anarhi un parell de personas.

No obstant, en aquell no més n' hi anava una; un senyor.

Bueno. Al veure un carruatje corrent contra las ordenansas municipals en un siti tan concorregut com aquell, vareig pensar:

—Ara sí que riurém. Ja veurás com surt un municipal y fa deturar lo cotxe, y l' obliga á girar y... vaja, y 'ns diverteix una mica.—

¡Ilusiones engañosas! No 'n vá surtir cap. Y á fé que—¡Deu me perdoni!—jo 'l buscava no més pel gust de dirli:

—Señor guardia, á ver como me mete preso ese carruaje y le pone la multa: va contra direcció.—

No senyor: mira d' aquí, mira d' allá, ni un municipal per remey. Jo vaig suposar que devian ser á alguna taula d' aygua y anís fent gresca.

¿Qué faig jo llavors? Ja sé que 'm tildará de curiós; pero no vaig poderme contenir. Vaig volguer veure la cara del senyor que anava dintre del cotxe, suposant qu' era extranger y que no sabia 'l xasco á que s' exposava.

M' acosto, pues, al carruatje, miro á dintre y ¡sab, senyor arcalde primer de Barcelona, qui era l' individuo que hi anava?

Vosté l' ha de coneixe: era don Manuel Henrich y Girona, gerent de la casa Ramirez; vaja, una persona bastant coneguda....

¿Veritat, senyor arcalde primer, que sembla mentida que una persona com don Manuel Henrich, que probablement deu coneixe las ordenansas municipals, permeti que 'l cotxe en que va ell corri contra direcció per la Rambla?

Va de serio, senyor arcalde; crech que hauria d' enviar un recado al senyor Henrich; y aixís sí 'l senyor Henrich se pensa poder faltar obertament á las ordenansas municipals, veurá que 'l senyor arcalde vigila y no tolera la més petita transgressió del códich de la casa gran.

Duro, duro, senyor arcalde; amonesti al senyor Henrich y fássil entendre que las personas ilustradas y de certa posició son las que més obligadas están á donar bons exemples.

¡Llenya, llenya al senyor Henrich, senyor arcalde...!

¡Ah!.... Si nega 'l fet, no se 'l cregui: diguili que jo ho vaig veure.

Y 'l cotxero també.

MATÍAS BONAFÉ.

ÍNTIMA

Ja sé lo que respondrás quant diguin: ¿Sabs qui t' estima? Prou dirás, un jovenet rossench, de mirada viva, ab un bigoti molt gros, simpática fesomia.

M' ho penso, continuarás, perque hi reparat fa dias que 's passeja amunt y avall y cap al meu balcó mira.

M' ho penso, perque baixet ahir quant anava á missa va dirme: A un sant com vosté jo sempre li resaria.

M' ho penso, y 'l cor me diu que de bona fe m' estima; mes avuy crech pocas cosas de las que 'l meu cor me dicta.

Y jo quant torni á trobarte ulls baixos anant á missa, donant á la meva veu lo suau de que tu ets digne, te diré:—Fiheu en mi, verge y hermosa María, ¿vostre cor parla pé 'l meu? Donchs, los nostres cors s' estiman.

J. ABRIL VIRGILI.

LA MORT DEL PARE XACÓ

(Apuntació del natural.)

En compliment de la costum anyal, aquella nit, la última del novenari de la Puríssima, devia celebrarse 'l refresch reglamentari á casa del Pare Xacó, director qu' era de la Confraria que baix l' advocació de la Verge funcionava piadosament en una de las parroquias més aristocrática de la capital. No cal, donchs, dir l' alegría dels individuos de la Junta, ni cal descriure la satisfacció ab que tothom s' encaminava á fer tant cristiana suca-mulla, batejada pels eclesiástichs ab la gráfica denominació llatina de *gaudeumus*. Ni cal manifestar que sobre d' una llarga taula ab blanquíssimas estoballas cuberta, contemplavan los convidats grans safatas de melindros y sabatillas nascudas al forn de Sant Jaume, neulas primas de llet y llimó provinents de l' única casa llavors establerta á la vora del Circo, sucosos melóns arribats feya poch de l' horta valenciana, tortells de fulls de ca 'n Cabrissas, dátils sabrosíssim de ca 'n Massana, xarops de tota mena de ca l' Abella y vins exquisits de la terra, reflectint com or fos dins las ampollas la viva llum dels canalobres de sis brochs, situats al mitj d' aquest devassall de tentadoras lleminaduras. Y no cal dirho, perque en sabent que 'l Pare Xacó era un frare exclaustat que desitjava tractar al próxim com á sí mateix, probat queda que la pitansa era cosa substanciosa y menjívola, puig Déu l' havia obsequiat ab un finíssim paladar y ab un tant delicat ventrell, aptes sols per saborejar y pahir lo que se 'n diu *boccató di cardinale*.

Jo recordo aquell ápat com si ara 'l deixés de fer. Grabadas tinch á la memoria aquellas escenas y 'm sembla encare veure al Pare Xacó presidint la tau-

la, á son entorn los administradors de la Confraria gaudintse entre tragos y riallas al esclatar los ditxaratxos epigramátichs que com foch granejat saltavan dels llabis de reverendas y xistosas personas, y un xich enllá galantment servida y obsequiada la xamosa Claretta, aquella majordona guapassa y arrodonida que com flor entre escardots mostrava sa cara riallera per entre las testas blanquinosas de sos dos companys de festa.

Creixia la broma al trasbalsarse 'l viranci desde la cristallina ampolla al ventre dilatat dels comensals gorreros, petava 'l Xampany, convertintse en onadas d'escuma y curullant las copas, desapareixian las pomas camosinas y las hivernencas peras dels plats fruyters, y 'l meló, obert com una bota desencercolada esperava 'l torn d'esser totalment consumit per la nombrosa concurrència.

La gresca tocava á son fi. Per sobre 'ls caps passá la baluerna d'una colossal safata y descendi al mitj de la taula en brassos de dos comensals l'imens tortell de duro, la roda grossa d'aquell castell de dolsos y confituras. Aquell era 'l tortell de l'aliança. Cada convidat se 'n duya 'l seu tall corresponent com á recort del tiberi. Y cada tros era 'l cohet de despedida que lluhía més tart en la taula particular dels confreres de la Junta, com una guspira allí saltada en remembransa del volcá ja apagat de casa 'l Pare Xacó.

Lo cap de taula partia 'l tortell en mitj d'un religiós silenci. Tots los ulls fixos damunt l'ensucrada circumferència seguian atents la delicada tasca.

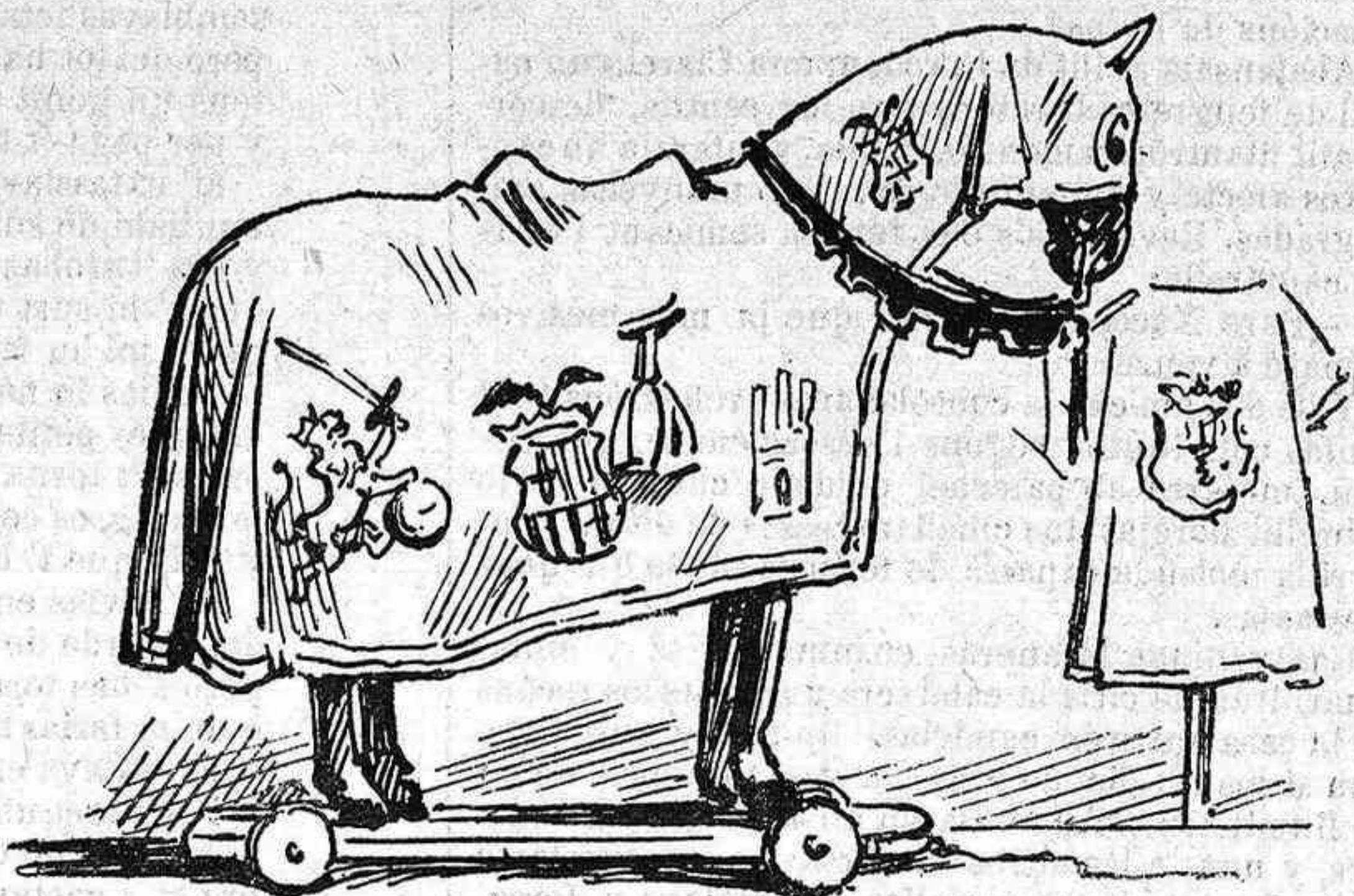
Un rumor d'aprobació s'alsá arreu. Lo tortell acabava d'esser fraccionat ab exactitut matemática.

Mes, al allargar lo bras en busca del paper que devía embolicar los trossos, lo Pare Xacó remugá ininteligibles paraulas, entelárense de prompte sos ulls, torsá la boca, empesa per l'ensopida llengua rebassá la saliva 'ls llabis y caygué son cos com un plom sobre 'l company de l'esquerra. Lo Pare Xacó era víctima d'una feridura fulminant.

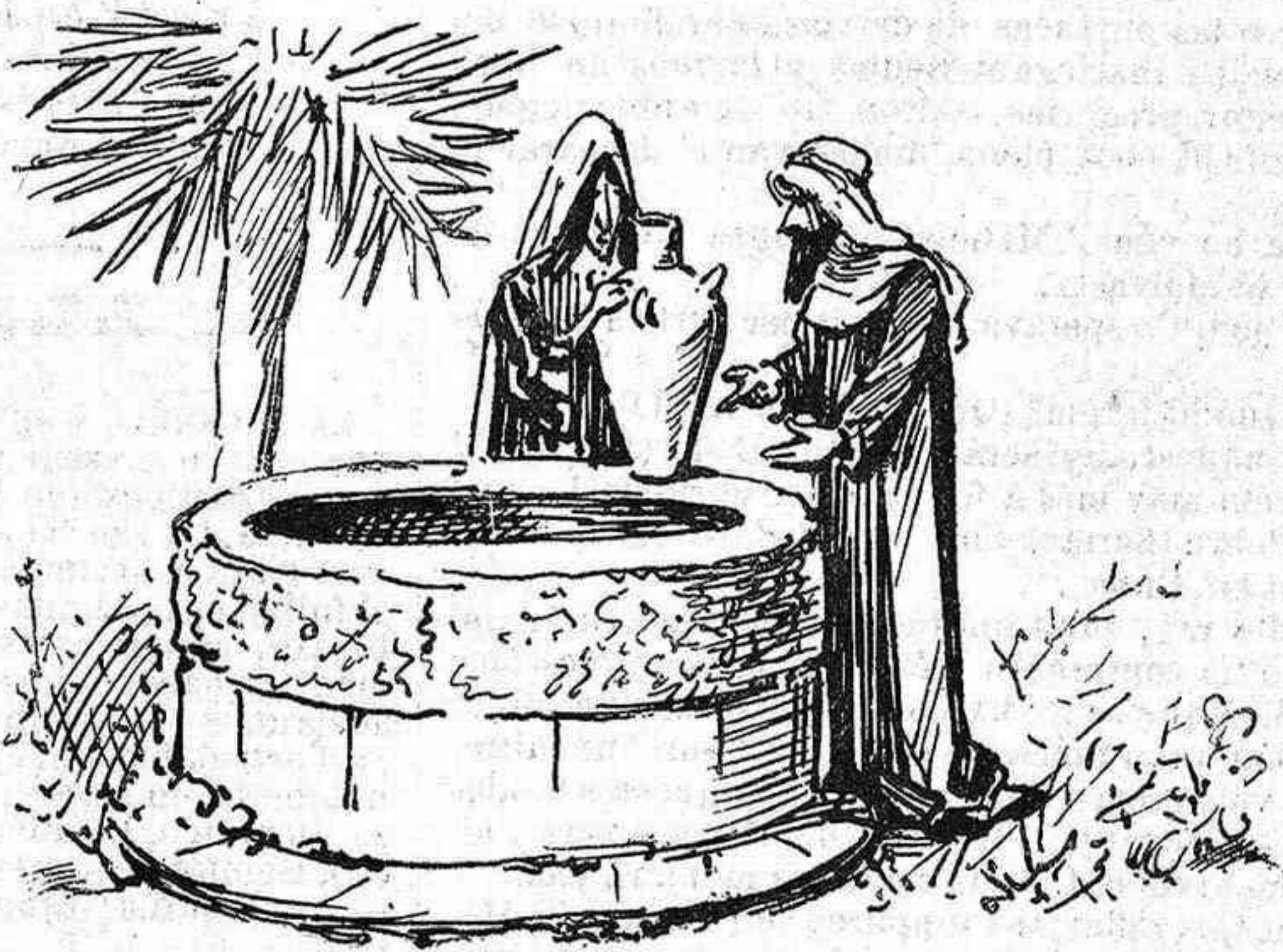
Al primer moment cambiá l'escena per complert. Los rostres prengueren indescriptibles expressions: l'ansia, la pena, la sorpresa desagra-

EXPOSICIÓ D' INDUMENTARIA

Antiguallas

L'Ajuntament hi ha portat lo caball de las trampas; pero las trampas... las guarda á la casa de la vila.

LA PASSIÓ

—Déu te quart, Samaritana,
y 't presservi de pecar;
si aygua 'm volguessis donar,
beuria de bona gana.

dable; 's traslluhian en la cara de tots, segóns la major ó menor amiatat que cadascú tenia ab lo malalt. Als crits, á los rialladas de feya mitj hora seguiren prest los sospirs, las gemechs y fins los crits d'esglay y desespero de la Claretta.

—¡Pare Xacó! ¡Pare Xacó!—exclamava la robusta majordona, aixugantse 'l plor, singlotant y ab extremituts de desconhort.

Lo Pare Xacó jeya ja en son llit, roncant, inmóvil, insensible al món. Ab piados fervor un sacerdot conegut li aixugava la cara y l'encomanava á Déu. Lo vicari de la parroquia corregué á administrarli 'l postrer sagrament, y allí, en aquell quartet bregava ab las últimas despulas de la vida l'ánima del Pare Xacó. Dos amichs sols vetllavan

sa darrera hora: lo vicari y 'l capellá avans dits.

Tot lo que tenia de solemne, funerari y tétrich aquell aposento hont la mort brandava la dalla, reunia de cómic, xocant y ridicul las restants habitacions de la casa.

Abalansats al llit de la rodonxona Claretta un parell de feligresos li retornavan los sentits, descordantli filantròpicament la cotilla, ventantla ab candorós afecte y xupantli'ls polsos ab munyecas avinagradas. Revolcava's ella furiosa somicant l'eterna cantarella:

—¡Pare Xacó, Pare Xacó, que ja may més vos tornaré á veure!

Y 'ls dos amichs la consolavan ab reflexions tant santas com inútils segóns l'escàs efecte que feyan, mentres ab paternal cuidado cubrian ab lo cubrellit florejat uns cinch travessos de dit de pantorrilla molsuda capassa de fer més efecte qu'unas mostassas.

Las vehinas tafaneras ensumavan sá y enllá. Guarniren de ciris la calaixera y per tots los recóns de la casa surtiren candelas, llumets y quinqués, com si fos un dia de gala per fer tant bell esclat de lluminarias. Aumentaren ab las beatas los suspirs, y unas á las altres s'esforsavan en consolarse valguentse de las escorriallas del Málaga y Jerez, y d'alguna qu'altre copeta de Priorat, qual sabor las posava á tó ab més eficacia que 'ls purs consells de la cristiana filosofia. Y alguns convidats s'omplian las butxacas de deixias, aprofitantse del desgavell y mastegant neulas y turróns en lloch de recitar pregarias. Altres ab veu enfarfegada per tenir la boca plena, dialogavan al desparar la taula.

—Ja ho veus, Manelet, ni temps he tingut de tastar la Malvasía.

—Y jo qu'esperava 'l tortell per durlo á las criaturas.

—¿Qué hi farém? ¡Qui 'ns ho havia de dir!

—Y aquest any será l'últim, Badoret. ¡No hi tornarém may més á fer aquestas xerinelas!

—¡Pobre Claretta! Sort que 'l Pare Xacó ho tenia tot en Cubas.

—Ella ray, prou tindrà una bona vellesa. A mi que no 'm comprarán més cera per las professons; ja 't dich que se m'ha post lo sol al mitj del dia.

—Déu quan tanca un cami ja n'obra un altre. Si 'm vols creure á mi, aprofitém aquestas mollas qu'han quedat y 'n tindrem demá per postres, aixís com aixís la Claretta no se las menjará pas.

Fent tals reflexions umpliren en Badó y 'n Manel dos mocadorassos de pastas y emprengueren silenciosament la marxa.

Finá 'l Pare Xacó. Un capellá eixí del quarto ab ayre reposat pronunciant las fatídicas paraulas:

—¡Ja es mort!

Una especialíssima sensació de fredat suptá als oyents, y corregué la noticia pel vehinat ab asombrosa llegeuresa. Las conversas se sostingueren desde llavors á ran de llabi, aparesqueren los rosaris avants encatauhats en las butxacas, y jo vaig retirarme ab lo cor nuhat, ab un desengany en mon cervell innocent encare, y aclaparat pel seguit d'impressions rebudas, sols tinguí esma pera dirigirme mentalment al mort pagantli tots aquells exemples de mundanal hipocresía ab un—¡Déu l'haja perdonat!

XAVIER ALEMANY.

ARA 'T PLANTO

Hem de passá comptes, noya,
jo vull plantarte, porque

ja estich tip de fe 'l baboya
ab tu, qu'eras una joya
y ara no vals cap diné.

Te creya tota bondat,
semblavas feta una malva;
pero del tot has cambiat,
tens un genit recremat
y per pega 't tornas calva.

M'extassiava á cada pas
ton llabi de suau color,
y ara 't trobas en lo cas
que t'hi surt un bigotás
que á mi 'm faria favor.

Tenias lo nas ben fet,
dels més petits y flamants,
ara se 't torna estrafet,
lo tens gros com un bolet
y veig que t'hi surten grans.

M'havias encés la metxa
del petardo de l'amor,
pero t'has tornat tan lletja
que 'm farias treure 'l fetje
si no 't dava el passaport.

No 't creguis, ja 'm mortifica
d'haverte de di que no;
pro si 't gastava *palica*
es que 'm creya qu'eras rica
y se qu'ets pobre com jo.

N'obstant, si aixó t'incomoda
pósat l'esperit tranquil,
ja arreglaré ab tu la boda...
quan sábiga qu'ets nebuda
de 'n Girona ó de 'n Rotchild.

PERE CULLERAYRE.

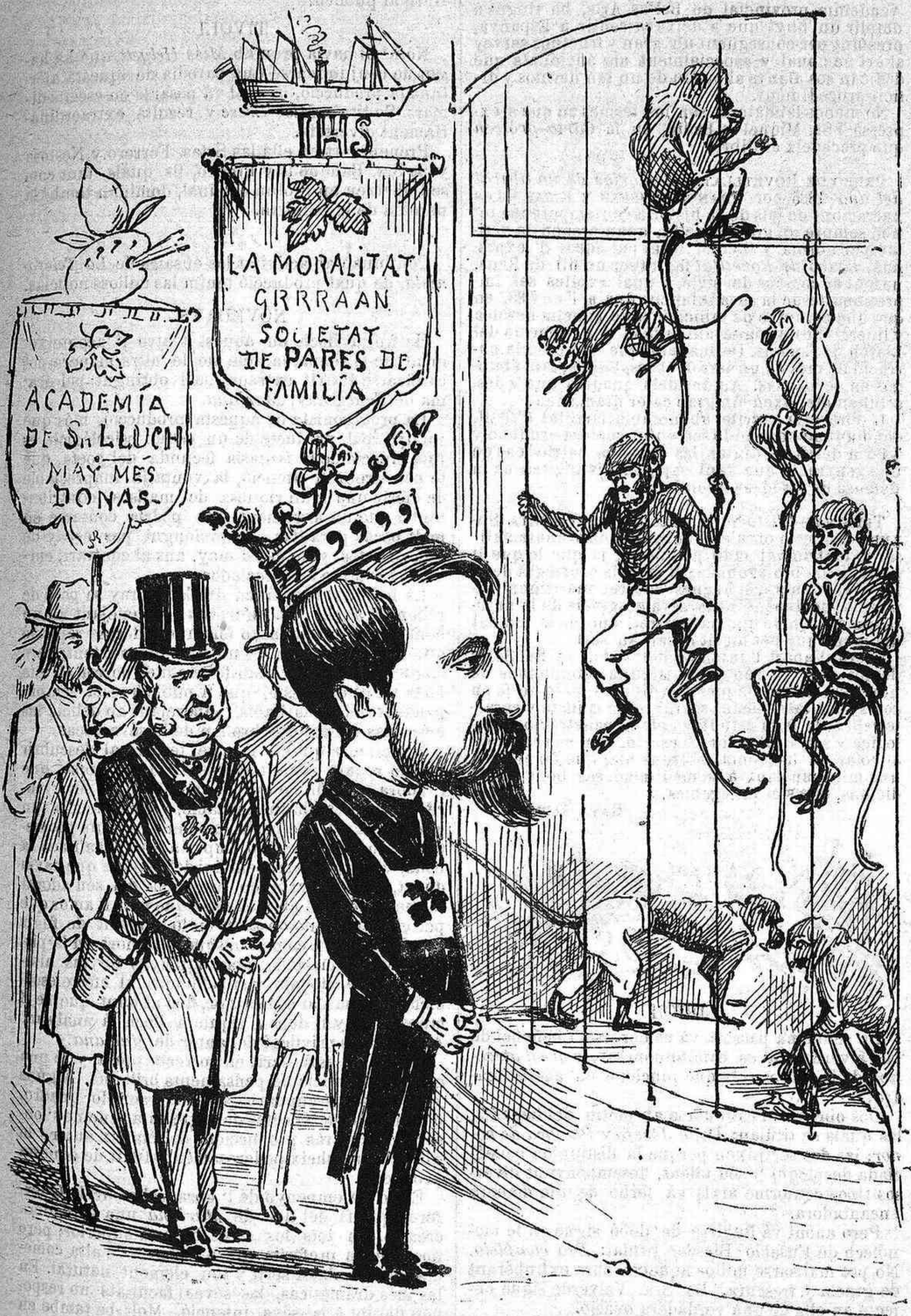
LLIBRES

LA ACUARELA Y SUS APLICACIONES per M. FUSTER.—Es lo present un dels llibres més hermosos y més artístichs que ha produhit la tipografia barcelonesa. Lo seu sol aspecte es sumament atractiu; pero l'atracció simpática qu'exerceix puja de grau al fullejar sas páginas ilustradas ab numerosos dibuixos, aquarelas, sepias y projectes esmeradament grabats é impresos, per los procediments més adelantats en l'establiment de Thomás y C.^a En la part artista hi campejan las firmas de artistas tan notables com los Srs. Baixeras, Balet, Barrau, Bauzá, Domingo, Falqués, Ferrant, Fuster (A), Fuster (M), Galofre, Marqués, Masriera, Maura, Padró, Pellicer, Pradilla, Ribas, Riquer, Solá, Tolosa y Villegas.

Lo Sr. Fuster mereix un aplauso per las inmillorables condicions artísticas del llibre que ha donat á la estampa. Lo mereix també per haver obtingut lo concurs valió dels artistes avants citats, gelosos tots ells de ilustrar lo primer tractat que 's publica á Espanya en la materia.

Lo seu treball no es menos important. Dividit en set parts, s'ocupa la primera del concepte de la aquarela en general, y de la seva historia, dedicant un capítul á la aquarela á Madrid, que no hauria sigut mal l'hagués fet extensiu al resto d'Espanya, ja que á tot arréu y á Barcelona especialment contém ab notables aquarelistas. La segona part tracta ab gran detenció y nimietat del material necessari pera cultivar aquest género de pintura. En la tercera fórmula reglas teóricas que considerém sumament acertadas; las tres parts següents están respectivament dedicadas á l'execució per medi de l'aquarela de las flors y fruytas, dels paissatjes y marinas y de la figura; y la séptima y última part se ocupa de las diversas aplicacions de l'aquarela á l'arquitectura, á la joyeria y plateria, al decorat, als mosaichs y vidrieras, als tapissos, alfombras y estampats, als mobles, candelabros, lámparas y altres objectes y als vanos y objectes capritxosos.

«LA FULLA MORALISADORA»

—A veure si las nostras indicacions se segueixen...

Creiem que aquest breu resúm de l'obra bastarà a donar una idea bastant completa de la seva importància y utilitat.

Lo Sr. D. Mariano Fuster, segons dictamen de l'Academia provincial de Bellas Arts, ha vingut a omplir un buyt que s' deixava sentir a Espanya, prestant per consegüent un gran y fructuós servey al art nacional y especialment als aficionats que dedican sos afanys al cultiu de un tan hermos y difícil procediment.

No menos laudatoris son los termes en que s' expressa l' Sr. Miquel y Badia, en la *Carta-pròlech* que precedeix al llibre.

PEDRO DE ROVETLLAT.—*Memorias de un liberal del año 1835* por FRANCISCO GRAS Y ELÍAS.—Las narracions de fets de la historia contemporànea tenen sempre un gran atractiu, quan prenen la veritat per norma y 'l color local per medi d' expressió. *Pedro de Rovetllat* figura ser un fill de Reus, nascut al comens del segle, 'l qual explica sas impressions desde la seva infancia fins a l' any 38, en que una columna de milicianos de aquella heroica y liberal ciutat sigué aniquilada per la facció del Llach de Copons. De manera que compren la narració de més de un ters del passat segle, tan abundós en peripecias. Alguns dels quadros que s' descriuen ofereixen un gran calor dramàtic.

L'obra está escrita ab notable facilitat d' istil, denotant ademés en lo seu autor copiosa erudició y 'l ferm desitj de pintar las ilusions patrióticas de una generació que tant sapigué distingirse en la defensa de las ideas liberals.

TRESINA.—*Historia ó novela* per GAYETA SOLER.—Aquesta obra está encaminada a anatematizar lo matrimoni civil perque si, ja que lo que li passa a la protagonista, li hauria ocorregut de la mateixa manera, si hagués contret matrimoni canónich, no dependint la seva desgracia de la naturalesa del vincle que ha contret, sino de la maldat del home que per marit li cab en sort.

Deixant apart l' intenció del autor, lo Sr. Soler demostra en lo seu llibre algunas condicions de novelista. Bosqueja mes que dibuixa; pero ho fá ab certa facilitat, trobant sovint la linea justa y característica. Li falta estudi y aplom, penetració psicológica y sobre tot color. Si escriu, com es probable, al volar de la ploma, es sensible, que no enfreni una mica, apelant a la meditació, sas bonas condicions, que son innegables.

RATA SABIA.

LIRICH

La senmana passada vá celebrarse 'l benefici de la Valverde, qu' es, com tothom sab, la *great attraction* de la companyia que funciona en aquest teatro.

Dos obras van estrenarse ab motiu del benefici, las quals se titulan: *Doña Josefa* y *Palabra de honor*; las dos serveixen perque la distingida beneficiada desplegui 'l seu talent, desempenyant diversos tipos conforme aixis vá ferho de una manera encantadora.

Pero ahont vá lluhirse de debó sigué en lo monólech de Eusebio Blasco, titulat: *Dia completo*. No pot matisarse millor aqueixa obra exhuberant de gracia y frescura. La Sra. Valverde sigué objecte en ella de una verdadera ovació.

Posteriorment s' ha estrenat una pessa, titulada

La partida serrana, qu' es una gatada bastant groixuda; pero que no careix de bon humor, abundanthi las situacions grotescas que fan partir de riure al públich.

TIVOLI

No n' hi havia prou ab *Miss Helyett*, que ha hagut de conjuminarse una parodia de aquesta afortunada producció, la qual vá posarse en escena dimars. Se titula *Miss Erere* y resulta extraordinariament divertida.

Prenen part en ella las Srtas. Ferrero y Nestosa y 'ls Srs. Banquells y Pinedo, 'ls quals, tant com se llubeixen en l' obra original, dominan també la parodia de la mateixa.

* *

Continúan ab activitat los ensaigs de *La Telefonista*, de qual producció tenim las millors noticias.

NOVEDATS

Ha tingut lloch en aquest teatro l' aconteixement de la senmana, que no de altra manera pot calificarse l' éxit extraordinari obtingut pel drama de Echegaray, *Mariana*.

La protagonista de aquesta producció, més que un tipo real, producte de un estudi psicológich, es una creació de la fantasia fecunda del poeta, que té per atreure l' atenció, la ventatja inapreciable de oferir una gran riquesa de matisos, contribuint a que un argument que podria contarse en molt pocas paraulas, se prolongui per espay de quatre actes, y no cansi may, ans al contrari, embellessi sempre al espectador.

La habilitat dramática d' Echegaray se posa de relleu ab aquest fet. *Mariana*, coquetejant ab un home y sentint pel sexo fort una poderosa repulsió que ratlla en horror, es un tipo inconsistent; pero coqueteja tant bé y manifesta aquell horror ab una forsa tal d' expressió, que 'l públich está sempre pendent dels seus llabis, saborejant ab delicia las hermosas frasses que brollan de la seva boca.

No importa qu' en l' acte tercer, al descubrir per un recurs bastant adotzenat que l' home que l' adora es lo fill de qui vá abusar de la seva mare, fassi un cambi inexplicable, y concedeixi a un general la ma que pochs moments avants prometia al seu enamorat no importa que, realisada la boda, vacili y s' arrepenteixi del mal pas que havia donat, y al trobarse en presencia del seu adorat torment, renaixi ab més forsa que may l' amor que per ell sent, y no obstant, en lo moment de fugir ab ell, se delati com si busqués la mort en la pistola del seu marit... totas aqueiyas lluytas altamente convencionales y supeditadas al efecte escénich, dominan al espectador, fins al punt que se 'l fan seu, no y li donan siquiera lloch a analizar. Aquest es lo privilegi del autor de *Mariana*.

Lo drama está escrit en correcta prosa, y té una gran abundancia de pensaments brillants. Alguns personatjes secundaris arrodoneixen lo quadro, donantli certs aspectes de naturalitat que no s' observan en otras produccions del mateix autor, lo qual contribuheix poderosament al éxit de aquesta producció.

En lo desempenyo de l' obra, sobresurt la Guerrero, que fá del tipo de *Mariana* una verdadera creació. En tots los actes hi está superior; pero nosaltres la preferim en las escenas de alta comedia, que semblan serli 'l seu element natural. En las més dramáticas, las sévas facultats no responen del tot a la seva intenció. Molt bé també en Thuillier, que diu ab molta fogositat. En Cepillo ha trobat en lo paper de general un vestit a la mi-

da. Se coneix que l' autor vá escriure 'l expressament per ell. Los Srs. Balaguer y Garcia Ortega están molt justos, y la Srta. Martinez y la Sra. Alverá contribuheixen poderosament al notable conjunt de aquesta producció que ha obtingut un éxit complet.

Desde 'l dimars lo públich tributa 'ls séus aplausos al Sr. Echegaray en persona.

Anit devia estrenarse una nova producció de aquest autor que porta 'l titul de *El poder de la impotencia*.

CATALUNYA

Ultima semana de la Fuller y dels germans Eclair. Despedida de 'n Palmada, qual artista sigué objecte de carinyosas demostracions. Y reproducció de la xistosa producció titulada *Jules Vert et Compagnie*, la qual ha sigut refundida en un sol acte, trobant lo mateix éxit de sempre.

* *

Avants [de que l' eminent Vico s' embarqui per América, donará una curta serie de funcions en aquest teatro.

CALVO Y VICO

¡A la gran baratura!

Ab aquest crit podria dirigirse al públich la empresa de aquest teatro, que á un ralet l' entrada está posant la popular sarsuela *El rey que rabió*.

Aixis no té res d' extrany que 'l Calvo y Vico s' haja convertit en lo teatro de las empentas.

CIRCO EQUESTRE

Un nou debut.

Lo del *clown* Pinta ab sos animallets ensinestrats. Resulta un número molt graciós, que vé á aumentar la gran varietat dels espectacles que 's donan en aquest local.

N. N. N.

NIT D' ISTIU

Darrera l' alta montanya
lo Sol s' ha amagat fa estona,
y la nit exten son manto
de misteris y de sombras.

L' aucell ha plegat sas alas
dintre lo nihuet de brosta,
arrupit s' está guardatne
sos fillets que, baix, pidolan.

De la prospera masia
lo lladruch del gos s' escolta,
qu' al peu de la porta vetlla
mentres los pagesos dorman.

Frescoset l' oreig murmura;
á son pas los jonchs s' acotxan,
y las flors mitj adormidas
remors y perfúms li hi donan.

Entre mitj la salzereda
regant lliris y violas,
murmurantas y lleugeras,
las ayguas del riu s' escorran.

A LA MASÍA

Gossos que lladran, ases que braman,
d' ànechs y moscas tot un aixám...
¡Oh, qu' es alegre, que divertida
la vida al camp!

De l' espay en la foscuria
se destacan, tremolosas,
las brillantas estrelletas
que 'l blavissim cel adornan.

Xuclant l' enmelada essencia,
dins lo cálzer d' una rosa,
descansant de sas voladas
jau l' airosa papallona.

La vistosa llumaneta,
com estrella misteriosa
dintre l' herbey amagada,
relluheix en mitj la fosca.

Lo ressó de la campana

per l' espay confós, rodola,
que la mitja nit senyala
tocant al lluny las dotze horas.

Remors, sombras y armonías,
barrejadas y confosas
ab la llum de las estrellas,
de las flors ab las aromas,
en l' aire van elevantse
y l' espay infinit omplan,
com notas d' arpa divina
qu' etern cant d' amor entona.

Abrasemnos, ma estimada,
y avans no canti la alosa
afegim rumor de besos
al concert que la nit dona.

F. MARIO.

Aquella frasse catalana, tan usada per indicar que hi ha algarabia, ó siga la locució «*Aixó sembla un mercat de Calaf*», quedarà desd' ara substituïda per una de nova que dirà: «*Aixó sembla una reunió de metjes discutint las quotas de contribució.*»

¡Amigo, 'ls senyors Galenos!... ¡Vaya una manera de discutir!

La majoria dels que varen reunir-se dijous en lo Palau de Ciencias, van demostrar que tenian uns pulmons privilegiats, vibrants, plens de robustas resonancias.

Pero en cambi, tots los concurrents varen corre 'l perill de tornarse sorts.

—Aixó es lo que convindria—deya un doctor.— Si sigués sort, sempre que volguessen tornar á pujarme la quota, podria respondre: «No sé de qué 'm parlan.»

* * *

Un transeunt, al sentir aquella saragata, vá dir:

—¿Qui está malalt, que 'ls metjes cridan tant?

* * *

Per lo vist, se tractava de una malaltia de butxaca.

Havía de decidir-se quina quota corresponia á cada metje, segons la clientela que conta y segons si gasta carruatje ó si vá á peu.

Res: lo mateix que, al efectuar-se 'l repart, o discuteixen cada any tots los gremis, únicament que 'ls demés gremis no cridan.

Pero ¡qué s' hi farà!

«Cridant, los metjes s' entenen.»

* * *

Y la proba es que alguns de primera quota, van rendirse á las pretensions de la Junta classificadora.

El primer que sucumbí, sigué 'l doctor Mascaró, qui per boca del Sr. Farriols, vá declarar que acceptava la quota que 'l gremi li havia senyalat.

Un metje de última categoria, vá dir:

—Vet' aquí un part felís. La quota ha sortit de la butxaca del doctor, sense necessitat de fórceps.

* * *

Y com siga que l' exemple del Dr. Mascaró vá ser seguit per alguns altres que 's trobavan en lo

mateix cas, entre ells lo Dr. Robert, la saragata del principi vá anar amaynant, y la temuda *huelga* de metjes, de moment quedá conjurada.

De totas maneras, permétissem donar un consell á la distingida classe mélica.

Atenent á que molts dels agremiats cridavan, com certs malalts, en lo moment de practicarlos una operació quirúrgica; atenent á que la campaneta presidencial era impotent pera acallar aquell xivarri, en lo successiu, sempre que tingan de tornarse á reunir per qualsevol objecte semblant, á la séva ma tenen que la reunió transcorri ab la major tranquilitat.

No han de fer més que una cosa.

Al primer que s' atreveixi á alsar la veu, lo clo-roformisan.

Per graciosos á Gracia. Y per graciosa en grau extrém la Corporació municipal de aquella vila.

Ja fá algún temps que alguns regidors ván dir:

—La causa de que 'ls nostres administrats estigan descontents, depén de que á Gracia no tenim escola de música. Posém una escola de música, y ja veurán com tothom riu.

* * *

Tal dit, tal fet.

Desde que á Gracia existeix la escola de música riu tothom, y las riallas son tan encomenadissas, que fins á Barcelona y molt més lluny encare, las riallas ván propagantse qu' es un gust.

Y la cosa no es per menos.

L' escola de música de Gracia, conta ab un director que á la vegada es professor de piano; pero no té piano per ensenyar als séus alumnos; y conta ademés ab un violí; pero no té professor per ensenyar lo maneig de aquest instrument.

De manera que 'ls alumnos pianistas no poden estudiar per falta de piano, y 'ls alumnos violinistas no poden apendre per falta de professor.

Aquí la qüestió es que 'l director de la escola cobra 'l sou que té senyalat.

Y en efecte, 'l cobra... y tot lo demés es *música*.

¡Bona corrida la del diumenje!

En Guerrita vá conquistar lo califat de Córdoba vacant, desde l' abdicació de 'n Lagartijo.

Cinch toros vá matar, guanyant dos parells d' orelles.

L' Espartero, en lo séu según toro, qu' era 'l tercer de la corrida, vá ser enganxat per la cuixa y revolcat per terra. Una ferida de pronóstich reservat vá impedirli continuar la brega.

De manera, qu' en la corrida hi vá haver emoció per tots los gustos.

Dugas morts, per nosaltres sensibles, han ocorregut en un mateix dia, 'l dissapte de la passada senmana.

Lo Sr. D. Joseph Baró, co-gerent del establiment tipogràfic dels Successors de Ramirez y C.^a, sucumbí després de una llarga y penosíssima malaltia.

Era 'l Sr. Baró un industrial infatigable, que havent tornat de América ab una regular fortuna, empleá la séva activitat y 'ls séus capitals en montar un establiment qu' es sense disputa 'l primer d' Espanya.

La general estimació que disfrutava 's posá de relleu en son enterro, 'l qual se vejé extraordinariament concorregut.

* * *

Lo jove D. Ramon Sanllehi, á las dotze de la ni

ELLA Y ELL

Per més qu' ell la persegueix,
ella sempre se l' escombra:
per pèndrel per currutaco
diu que té molt *mala sombra*.

del divendres havia estat, com tenia per costum, en la llibreria de Lopez Bernagossi.

Figúrnise quina sorpresa seria la nostra, al saber que havia mort de repent, víctima de un vòmit de sanch, á mitj dematí del dissapte.

En Sanllehi era un catalanista acérrim. Lo séu esperit conciliador lo portava á ser individu á la vegada de las dos societats rivals: lo *Centre catalá* y la *Lliga de Catalunya*.

Jove ilustrat, simpátich, y dotat dels més nobles sentiments, la séva soptada mort ha omplert de sentiment á sa desconsolada mare, y á tots quants teniam lo gust de honrarnos ab la séva amistat.

Ara resulta que una granpart dels terrenos que vá adquirir l' Ajuntament pera aixamplar lo cementiri nou resultan inútils.

S' esllavissan ab molta facilitat y no es possible utilitzarlos pels enterraments.

De totas maneres, si no serveixen per enterrarhi morts, ja haurán servit per enterrarhi una altra cosa.

Los diners de compra que ván costar.

Escándol al carrer de 'n Dou, á conseqüencia de haver assegurat un marit á la séva costella que anava á sortir de Barcelona, y de haverse presentat inopinadament al domicili conjugal algunas horas després, sorprenentla dolsament entretinguda ab un fulano.

La muller, al ser sorpresa, vá fugir.
Y 'l fulano va quedar á las *astas del toro*.
¡Quina situació més perillosa!

¡Vaya unas cosas succeheixen en aquest mon d' enganys y gatuperis!

Y tot per olvidar l' oració que á Deu nostre Senyor dirigia aquell tranquil, quan deya:

—Senyor: una gracia 'us demano. Si m' haig de casar, feu que la méva dona no m' enganyi. Si m' ha d' enganyar, feu que no ho sápigam. Y si ho haig de saber, feu que puga fer lo dissimulat com qui no se 'n adona.

Ha arribat un bisbe de la República del Equador a buscar ¿qué dirian?

Capellans.

Per lo vist el género eclesiástich escaseja en aquella terra, tant com aquí sobra, y per tal motiu lo bisbe equatoriá pensa dirigir-se a Vich, a veure si 'n reuneix una bona barriada.

Algun mossén de la terra de las llangonissas, es fácil que pregunti:

—Sr. bisbe ¿qué 'ls vol ab majordona ó sense?

Las societats corals que ván pendre part en las festas del centenari del descobriment de América, aquesta es l' hora qu' encare no han cobrat.

En vista de que als carrers que 's trobavan en lo mateix cas se 'ls vá pagar tan bon punt varen indicar que farian una manifestació, los coristas amenassan ab ferne un altra acudint a la Casa Gran, en correcta formació y precedits dels seus pendons corresponents.

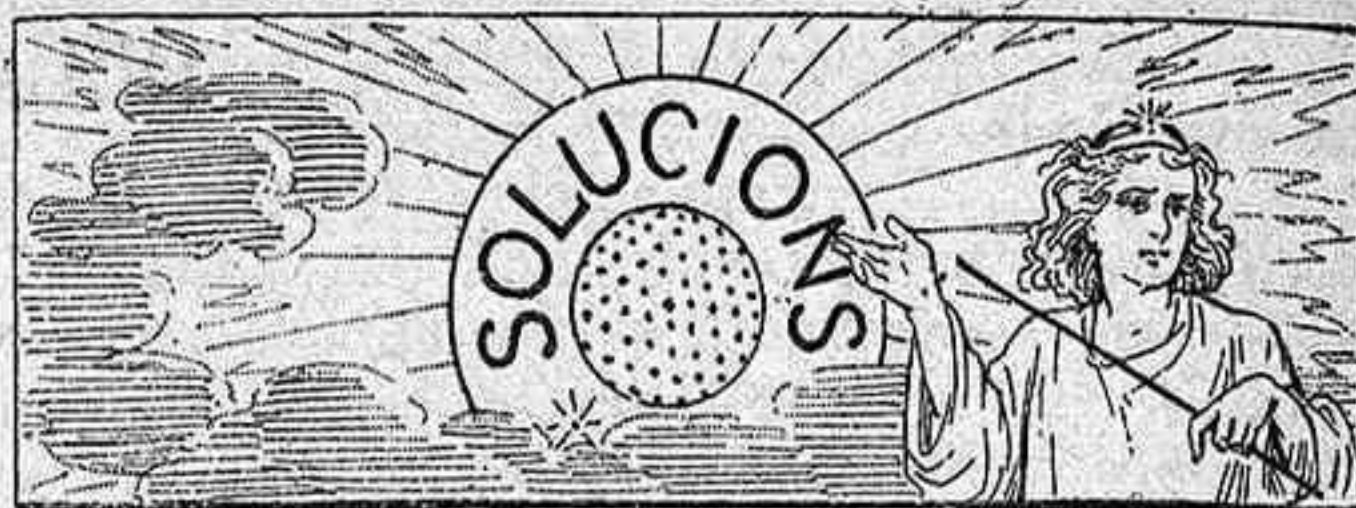
Per aquest cas y perque l' acte resultés mes imponent y solemne, seria convenient que 'l mestre Rodoreda 'ls hi escribís una gran cantata *ad hoc*, que podria titularse:

¡Volém cobrar.!

Un sastre a un parroquiá:

—Estém a fi de més y desitjo que 'm donga alguna cosa a compte. Figuris que demá sens falta, tinch de pagar tres mil pessetas.

—¿Y qué tinch jo que veure ab aixó?—contesta 'l parroquiá—¿vosté contréu deutes y pretén que jo l' ajudi a satisfacerlos?... ¡Si que sería bonichl....

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Mo-no-po-li-sat.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Am-pa-ro.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Ramona—Romana.*
- 4.ª INTRÍNGULIS.—*Poma.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Eufrosina.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Set senallas, catorze ansas.*

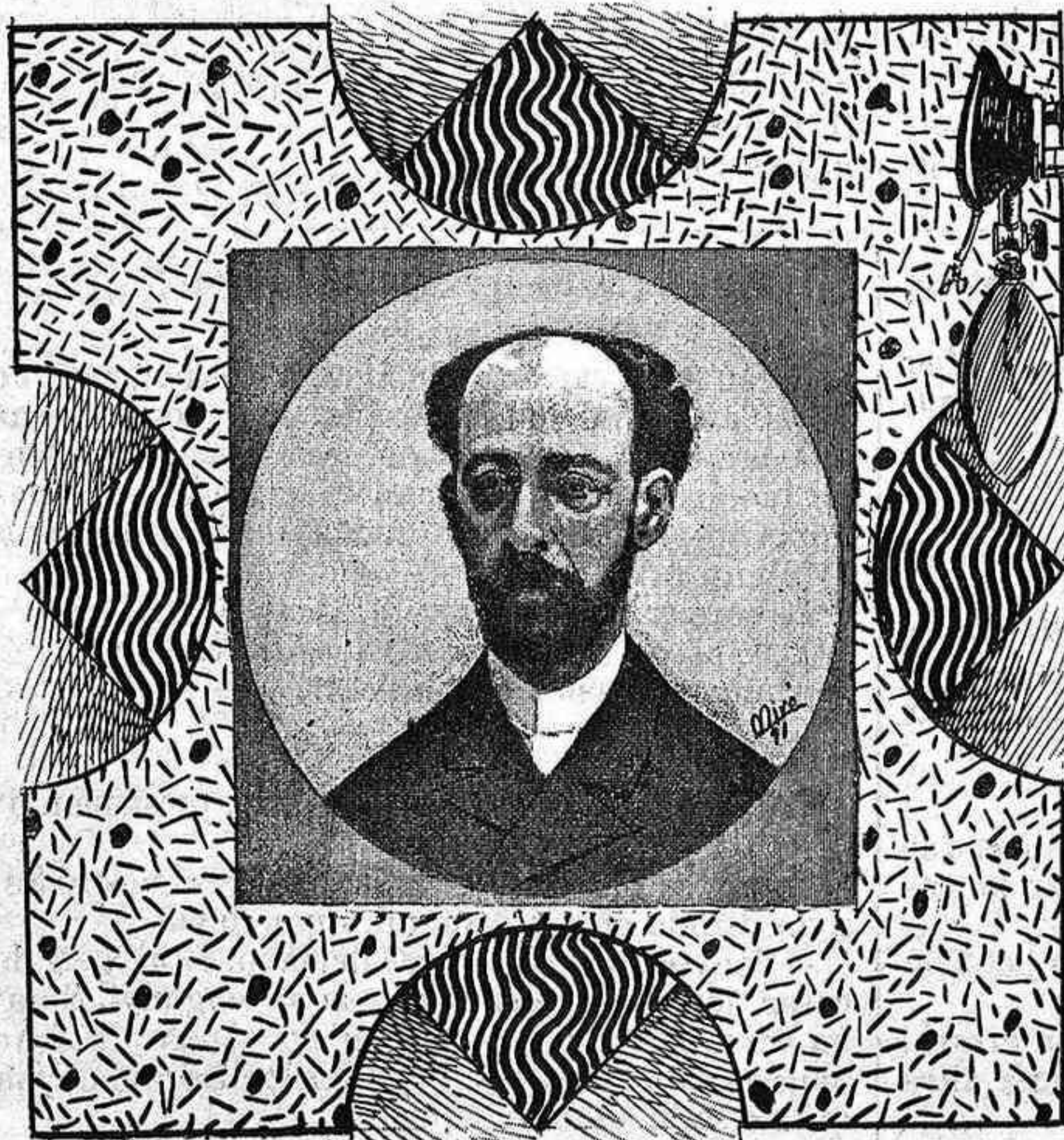
XARADAS

I

Gacetillas sense sal
tretas de un diari local.

—Ahi 'ls lladres se emportaren
tota la roba qu' hi havia
en lo terrat de una casa
del carrer de la Salsitja,
—Lo conegut fabricant

CAPS DE BROT

F. BAU MARTINEZ

Un odontólech,
que de la boca
arriba a ferne
lo que li plau.
¡Bé se 'n coneixen
de grans dentistas!
Cap té la trassa
del senyor Bau.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

FLORES DE ESTÍO

POESÍAS

DE

JOSÉ ANSELMO CLAVÉ

Un tomo en cuarto, encuadernado en tela con el retrato del autor

→ Precio: 4 pesetas ←

Obra nova de TORCUATO TASSO

POLSINA

Un tomo en 8.º — Precio: 1 peseta

L' AUCA DE LA PEPA

NOVELA DE BARRI

PER

J. PONS Y MASSAVENS

Preu: 3 pesetas

Obra de D. JOSÉ ECHEGARAY, de gran éxito

MARIANA

Precio: DOS pesetas

Obras que estrenará en breve la compañía Emilio Mario

LA LOCA DE LA CASA

Por D. B. PEREZ CALDÓS
Precio: 2 pesetas

LA DOLORES

por D. J FELIU Y CODINA
Precio: 2 pesetas

GUIA DE ESPAÑA Y PORTUGAL

POR EDUARDO TODA

Con un mapa de la Península y planos de las principales ciudades

Precio: 10 pesetas — Un magnifico tomo en octavo, encuadernado en percalina — Precio: 10 pesetas

MI CONFESIÓN

Por el conde LEÓN TOLSTOY

Precio: 3 pesetas

VENTA DE HIJOS

Por M. Martínez Barrionuevo
Novela ilustrada por M. Gonzalez Simancas.

Precio: 3'50 pesetas

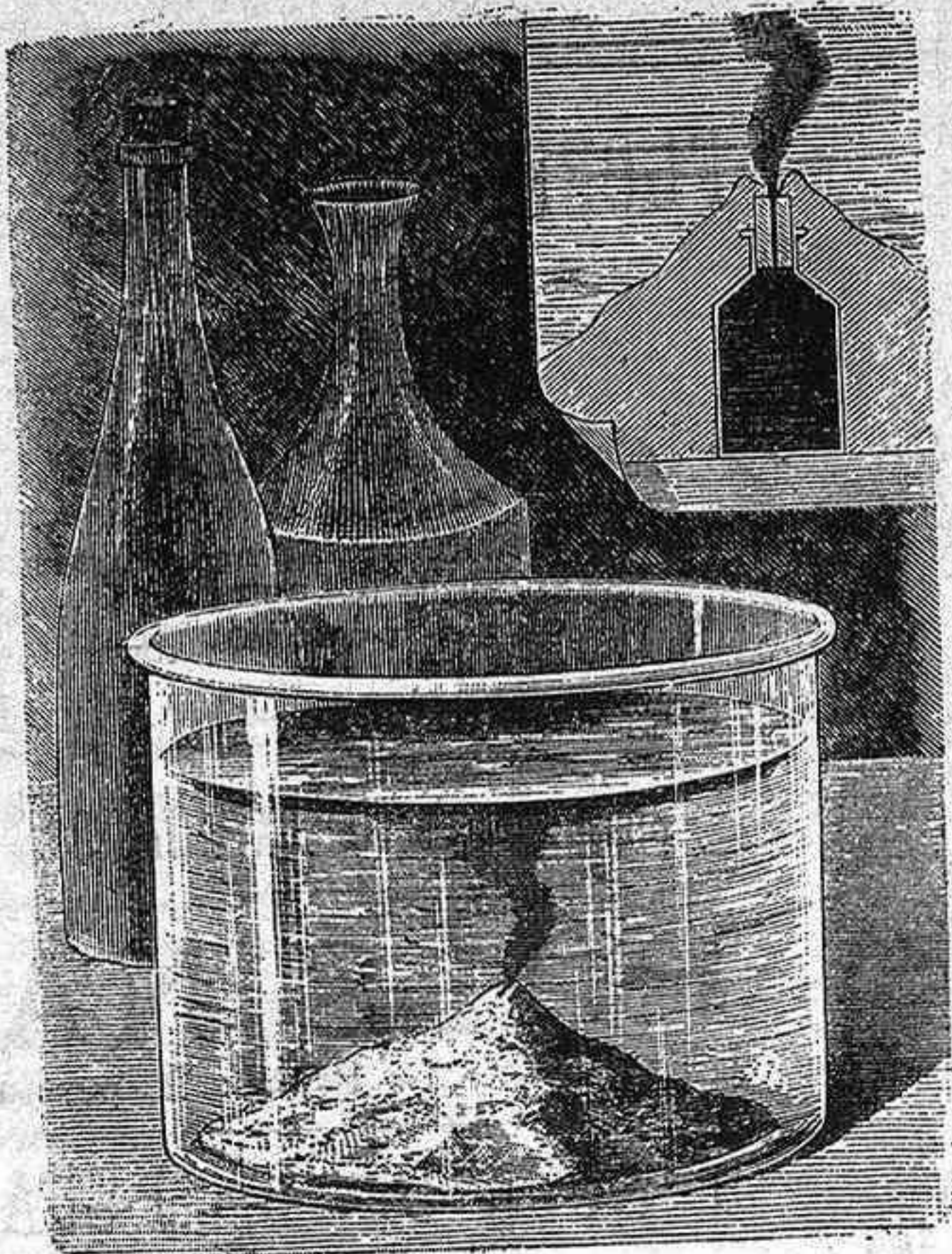
NUESTROS MILITARES

Colección de láminas al cromo por FRADERA

→ Precio: 1'50 pesetas ←

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franqueig el editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu franca de port. No responem d' extravios, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponzals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

LA ERUPCIÓ DEL VESUBI

Es un joch molt curiós. Dintre d' un gran receptacle de vidre ple d' aygua, hi colocan una botelleta ab vi ben roig. L' ampolleta estarà tapada ab un suro, que té un foradet molt fi de llarch à llarch.

Ara bé: à causa de la coneguda diferencia de densitat dels dos liquits, l' aygua penetrarà dintre de l' ampolla y expulsarà 'l vi, que formant un petit filet roig, pujarà à exténdres per la superficie del aygua.

La cosa 's pot presentar ab tota propietat, imitant al fons del receptacle una petita montanya de guix, terra ó arena, dintre de la qual s' oculta l' ampolla de vi; deixant, com es natural, un forat en la part superior de la pila de terra, porque 'l volcà pugua funcionar.

Si mentres té lloch la erupció agitan una mica l' aygua, la ilusió es complerta.

de mitjons y barretinas
D. Pau Mus Sol, va contraure
matrimoni l' altre dia
ab la bella senyoreta
Donya Quart tres-dos Manxiula.
Desitjem als desposats
una felis nova vida.
—A un subjecte que s' estava
aquesta nit de visita
en certa casa 's trobà
que la cartera ahont hi havia
mil pessetas, li van pendre
unas ninfas que vestian
à la tres-quinta. —Del poble
de Vilafuixa 'ns escriuhen
que ha estat mol concorreguda
la festa majó y la fira
d' aquest any; la serenata
que al Ajuntament va quinta
la orquesta dels Trenca ventres
va ser de las més lluhidas.
—En lo carrer de Malnom
ahir una Menegilda
va suicidarse, bebentse
mitj porró de glicerina;
segons noticias, la causa

va ser porque no volian
deixarla aná ab qui ella estava
tot y aqui dava las sisas
—Los guardas van detenir
allá en la... managueria
del Parch, un home que estava
escampant pinyols de oliva
per dintre d' aquellas gabias
ahont hi ha las fieras... de fira.
D' aixó mori una tres-dos
y un pardal de rassa xina.

—Victima de un refredat
va morir dijous la dida
de una nena del Marqués
de l' Estora; la familia
ha suferit una gran pèrdua
puig, hu-quart persona digna.
—Al pasar per lo carer
de la Tres quart l' altre dia
van sorprendre á un amich nostre
dos homes de estranya firma;
després d' haverli robat
los diners y la leontina
no van deixarli res més
que 'ls mitjons y la camisa.
—En lo poblet de Vintunglas
dilluns va nevá una mica.
—La policia ha agafat
als cacos Drach Cuca y Guixa.

(Aquestas son més ó menós
las noticias de molts dias).

J. STARAMSA.

FILLAS DE EVA

Fot. Zuicke.—Viena

¿Per qué té de aixecá al cel
aquests ulls aixerits?
Me sembla que aquí á la terra
no li han de faltar partits.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.